

Overzicht afspraken bestuurlijk overleg financiële verhoudingen 14 maart 2013

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen BES (hierna BofvBES) op 14 maart 2013 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met de bestuurders van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba een aantal afspraken gemaakt. Deze afspraken zal de minister van BZK bespreken in de Ministerraad.

Afspraken

- Het kabinet heeft de ambitie om samen met de eilanden de achterstanden die er zijn op het fysieke en sociale domein weg te werken. De Nederlandse regering erkent dat er nog meer moet gebeuren. Het tempo waarin de verschillende achterstanden worden weggewerkt zijn afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden van het Rijk. De weggewerkte achterstanden dienen wel te worden onderhouden. De hiertoe door Bonaire, Sint Eustatius en Saba opgestelde plannen dienen door de eilanden nader te worden uitgewerkt. Daarmee kan tevens tot een juiste prioritering gekomen worden. BZK, EZ en I&M bieden expertise aan om tot verder onderbouwde plannen te komen. De minister van BZK stelt hiervoor 0,5 miljoen euro beschikbaar. Voor de investeringen in natuur is een bijdrageregeling in ontwikkeling waar in totaal € 7,5 mln voor beschikbaar is gesteld. De resterende financiering van de aangepaste plannen worden in het kader van de begrotingsvoorbereiding 2014 nader uitgewerkt. Het kabinet is – binnen de randvoorwaarde van budgettaire ruimte - bereid bij gedetailleerde plannen (bijvoorbeeld het plan voor Rincon-Antriol-Nort I Saliña) de uitvoering tot stand laten komen door middel van bijzondere uitkeringen of renteloze leningen, dan wel door planuitvoering door de desbetreffende ministeries.
- Het kabinet vindt in beginsel dat de huidige regels ten aanzien van renteloos lenen geen belemmering mogen zijn om kansrijke plannen tot uitvoering te brengen. Het kabinet zegt daarom toe nader uit te werken hoe investeringen die het openbaar lichaam zelf kan bekostigen en/of door verstrekken van renteloze leningen door het Rijk, kunnen worden gerealiseerd. Daar geldt dan wel de voorwaarde dat het College financieel toezicht constateert dat de aflossingen kunnen worden opgebracht door het openbaar lichaam.
- Bij de uitvoering van de investeringen zal de inzet van de eilandsbesturen erop gericht dienen te zijn zo veel mogelijk lokale arbeidskrachten in te zetten.
- Evaluatie 2015:
 - De openbare lichamen zijn medeopdrachtgever van het evaluatieproces. De openbare lichamen nemen zitting in de (politieke) stuurgroep, ambtelijke regiegroep en werkgroepen t.b.v. de evaluatie. De bevindingen van de evaluatie zullen worden gerespecteerd en dienen als basis voor verdere verbeteringen van de situatie in Caribisch Nederland.
 - Het onderzoek van de evaluatie zal worden uitgevoerd door een nader te bepalen onafhankelijke partij. Het onderzoek wordt begeleid door de regiegroep.

- De externe adviseurs van de openbare lichamen maken geen deel uit van de (politieke) stuurgroep, regiegroep en werkgroepen. Ze kunnen wel worden toegelaten tot vergaderingen.
 - De bevolking van de eilanden zal bij de evaluatie worden betrokken door een belevingsmonitor. Andere vormen van betrokkenheid van de bevolking zoals hearings en/of referenda zijn voor verantwoordelijkheid van de openbare lichamen. Het Rijk zal vanuit haar verantwoordelijkheid ook haar bijdrage leveren.
 - De vergaderingen van de stuurgroep, regiegroep en werkgroepen zullen aansluitend aan de CN-weken worden georganiseerd, daarnaast zal zo veel mogelijk gebruik gemaakt worden van videoconferenties om de reiskosten te drukken.
 - Inhoudelijke reikwijdte van de evaluatie zal tijdens de CN week in oktober 2013 worden afgestemd.
- Nieuwe geldstromen vanuit het Rijk aan de openbare lichamen kunnen in overeenstemming met de wet Financiën BES slechts plaatsvinden door middel van vrije uitkeringen en/of bijzondere uitkeringen. Daarnaast kunnen eilandelijke taken worden bekostigd uit de eigen middelen. Hieruit volgt dat in principe geen gebruik meer wordt gemaakt van organisaties die de middelen ten behoeve van het Rijk en de openbare lichamen beheren.
 - Een goedkeurende accountantsverklaring is van belang. Het ontbreken van zo'n verklaring door de afwezigheid van een vastgesteld normenkader is niet wenselijk. De minister heeft echter begrip voor deze situatie. Ook Nederlandse gemeenten hadden in het recente verleden vergelijkbare aanloopproblemen. De openbare lichamen zullen voortvarend blijven werken aan het opstellen van een normenkader zodat dit gereed is voor het begrotingsjaar 2014 en aan de implementatie van een samenhangend stelsel van interne beheersmaatregelen.
 - De loon- en prijsbijstelling over 2013 en verder wordt in verband met de financiële problematiek van het Rijk niet uitgekeerd. Dit betekent ook dat de vrije uitkering over 2013 niet kan worden geïndexeerd. De minister van BZK beziet met de minister van Financiën of voor de openbare lichamen – gegeven de bijzondere positie van de openbare lichamen en de hogere inflatie in Caribisch Nederland – een uitzondering kan worden gemaakt. Uiterlijk in juni 2013 maakt het kabinet bekend op welke wijze indexatie van de vrije uitkering 2013 zal plaatsvinden, gegeven het feit dat in Europees Nederland in 2013 geen indexatie van de diverse uitkeringen zal plaatsvinden door het niet uitkeren van de loon- en prijsbijstelling.
 - Gegeven de omvangrijke wetgevingsoperatie rond de transitie houdt het kabinet – zoals ook gecommuniceerd naar het parlement – tot de evaluatie een periode van legislatieve terughoudendheid aan.